

Socialnämndens Verksamhets- och budgetplan 2009- 2011

Innehållsförteckning

	sid
Förvaltningen totalt	2
Förvaltningsgemensamt	12
Individ- och familjeomsorg	13
Äldreomsorg	17
Omsorg om funktionshindrade	21

Bilagor

Kvalitetsgarantier	27
KELP 2010-2011	31

Förvaltningen totalt

Syfte

Socialtjänsten är till för att invånarna i Tyresö ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och med största möjliga nytta för målgruppen.

Organisation och personal

Socialförvaltningen består av fem avdelningar, Individ- och Familjeomsorg, Biståndsbedömning, Äldreomsorg-boende, Hemtjänst och avdelningen Verksamheter för personer med funktionshinder. Avdelningarna leds av var sin avdelningschef. Inom respektive avdelning finns ett varierande antal enheter med varsin enhetschef. Sammantaget finns inom förvaltningen 28 enheter. Vidare finns en stab med en stabschef som leder det övergripande arbetet kring ekonomi och utvecklingsfrågor. Hela förvaltningen leds av en förvaltningschef. Direkt underställd förvaltningschefen finns en MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska), controller och personligt ombud. Socialnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare. Ett utskott finns också för individärenden bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

Strategier

- Inflytande och valfrihet för brukarna
- Gott bemötande och god tillgänglighet
- Trygghet och socialt innehåll för äldre och funktionshindrade i boendet och i vården
- Tidiga insatser i syfte att förebygga sociala problem
- Insatserna ges i första hand på hemmaplan, vilket ofta leder till bättre effekt och vårdkvalitet för den enskilde
- God kvalitet i verksamheten
- Samverkan med andra förvaltningar, myndigheter, kommuner och organisationer
- Samverkan med frivilligkrafter och stimulera socialt företagande.
- God planering och uppföljning av såväl verksamheten som de enskilda insatserna
- God ekonomisk hushållning och kontroll av hur medlen används
- God arbetsmiljö och kompetensutveckling av personalen
- Anpassade metoder av information och kommunikationen utifrån olika målgruppers behov och medievänor.

Omvärldsanalys

Demografi

Åldersgrupp	2008	2009	2010	2011	Förändring antal	Förändring procent
0-12 år	7749	7868	7955	8031	+ 282	+ 3,6
13-20 år	5327	5295	5250	5088	- 239	- 4,5
21-65 år	23 496	23 749	23 976	24 096	+ 600	+ 2,6
65-79 år	4778	5042	5276	5489	+ 711	+ 14,9
80 år - w	1167	1241	1311	1359	+ 192	+ 16,5

Antalet barn 0-12 år ökar med några procent under planperioden medan antalet unga 13-20 år minskar. Antalet äldre ökar kraftigt, främst avseende äldre som är över 80 år, med 192 personer under den kommande treårsperioden. Behoven av insatser från äldreomsorgen ökar; boende, hemtjänst, trygghetslarm, matdistribution, bostadsanpassning med mera. Eftersom äldre bor och vårdas hemma under en längre tid, leder det till att omvårdnadsbehovet för dem som flyttar till särskilt boende blir större.

Privata utförare

Kundvalet inom hemtjänsten, som sedan april 2008 omfattar även omvårdnad, har gjort att den privata hemtjänstens andel av den totala hemtjänsten nu är cirka 17 procent. Denna andel kommer sannolikt att öka även framledes när kundvalet blir mer känt och etablerat. Kundvalsföretagen kan också utföra tilläggstjänster mot betalning, exempelvis fönsterputs och trädgårdsskötsel, vilket inte utförs av den kommunala hemtjänsten. Inom äldreomsorgen finns två äldreboenden med totalt 89 platser för Tyresö, medan antalet platser i kommunal regi är 159. Den privata andelen av platser utgör därmed 36 procent av den totala omfattningen. Förslag finns om att driften av restaurang Lyktan inom Björkbackens Äldrecentrum konkurrensutsätts.

Inom omsorgen om funktionshindrade finns privat utförande inom personlig assistans. I oktober 2008 hade 28 personer av de totalt 65 assistansberättigade valt privat utförande av assistansen, medan 37 personer hade assistans i kommunal regi. Den privata andelen var därmed 43 procent. Ett boende för utvecklingsstörda, Gränsvägen, kommer att drivas i privat regi och förvaltningen har i uppdrag att se över utförandet inom daglig verksamhet inom omsorgen om funktionshindrade.

Inom individ- och familjeomsorgen drivs boendet Källan av Frälsningsarmén. Familjerådgivningen drivs privat. En ny upphandling är på gång med kundval inom familjerådgivningen.

Lag om Valfrihetssystem

En ny lag om valfrihetssystem (LOV) träder i kraft den 1 januari 2009. Lagen är avsedd att fungera som ett frivilligt verktyg för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva verksamhet genom att överlåta valet av utförare till brukaren/invånaren. Den föreslagna lagen är ett alternativ till lagen om offentlig upphandling, LOU, och kan tillämpas på socialtjänst samt hälso- och sjukvårdstjänster. Av de stimulansmedel som regeringen ställt till förfogande för att underlätta övergången till ett system med ökad valfrihet har Tyresö ansökt om 1.300 tkr för att utreda förutsättningar och ersättningsmodell för eventuellt införande av ett valfrihetssystem inom särskilda boendeformer för äldre och för yngre personer med funktionshinder.

Privatiseringar inom psykiatrin, landstinget

Landstinget har konkurrensutsatt olika verksamheter inom psykiatrin som berör tyresöbor. Öppenpsykiatrin i Tyresö drivs från den 1 mars 2009 av Carema HjärnhälsanAB, och barn- och

ungdomspsykiatri (BUP) av Prima AB från 1 mars 2009. Nya samarbetsformer kan utvecklas mellan kommunen och de nya utförarna.

Barn och unga

Det förebyggande arbetet bland barn och unga samt deras familjer innebär att socialtjänsten kommit i kontakt med nya målgrupper. Detta kan innebära att antalet ärenden på familjeenheten ökar under de närmaste åren. Fler familjer får stöd hos Resursenheten. Antalet barn och unga i behov öppenvårdinsatser och av heldygnsvård har ökat kraftigt under 2008, och beräknas fortsätta öka även under nästa år.

Anmälningar avseende ungdomar fortsätter att öka, framför allt anmälningar från polisen. Kriminalitet, misshandel och alkoholmissbruk bland unga är ett stort problem. Andelen flickor som konsumerar alkohol är oroväckande hög och kommer att kräva omfattande insatser. Antalet unga som döms till ungdomstjänst har nästan fördubblats under 2008, från 11 personer 2007 till 21 personer 2008, vilket medför höga krav på genomförande av påverkansprogrammet samt de frivilligas insatser.

Missbruk

Missbruk av alkohol och narkotika tycks fortsätta att öka, vilket märks bland annat genom att antalet personer som söker vård i kommunen ökar. De stora ungdomskullarna har börjat bli unga-vuxna och inom denna grupp finns personer som ofta har en kombination av missbruk och psykisk problematik. Lagförändringar avseende Lag om rättspsykiatrisk vård (LRV) och Lag om psykiatrisk tvångsvård (LPT) har redan inneburit ökade kostnader avseende boende och vårdplanering. Kostnaderna beräknas öka under kommande år.

Familjevård

Utredningar har visat att det finns starka samband mellan barn som varit placerade i dygnsvård och en negativ utveckling senare i livet. Resultaten är dystra och många kommuner vidtar nu olika åtgärder för att förbättra förutsättningar för de barn som varit placerade; hälsoundersökningar, förbättrad skolgång och införande av utredningsmetoden BBIC, Barns Behov i Centrum.

Familjehemmens uppdrag måste tydliggöras, stödet till familjehemmen behöver bli bättre, bättre metoder och kunskapsunderlag behövs för att utreda och bedöma familjehem utifrån barns skilda behov. Socialstyrelsen kommer att få olika uppdrag av regeringen inom detta område.

Arbete och försörjningsstöd

Försörjningsstödet är främst beroende av arbetsmarknad och olika ersättningssystem, samt de åtgärder som kommunen själv vidtar för att erbjuda arbete i stället för bidrag. Försäkringskassans ändrade regler medför att möjligheten till ersättning i form av sjukpenning och sjukersättning kraftigt begränsas. Lågkonjunkturen får till följd ökad arbetslöshet, vilket kan innebära att flera kommer att söka försörjningsstöd. Detta har redan börjar märkas genom det ökade antalet besök på enheten för försörjningsstöd. Särskilt oroande är att andelen unga som står utanför arbetsmarknaden ökar.

Stöd till våldsutsatta kvinnor

Kvinnofridsfrågorna är i fokus i dag i hela samhället. För att förstärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld har kommunen tillsatt en kvinnofridssamordnare. Kommunen har beviljats statliga medel för utveckling av verksamheten under ett par år och nu senast i september 2008. Antalet kvinnor som söker kontakt ökar, vilket innebär fler bearbetande samtal med barn och unga som bevittnat våld, så kallade trappansamtal.

Värdighetsutredningen

Värdighetsutredningens betänkande ”Värdigt liv i äldreomsorgen” (SOU 2008:51) föreslår bland annat att en ny bestämmelse om en nationell värdegrund ska införas i socialtjänsten. Utifrån denna grund ska lokala garantier införas och tillämpas av både kommunala och privata utförare. Utredningen föreslår vidare nationellt instrument för behovsbedömning samt befogenhet för kommuner att lämna ersättning till enskilda personer då det bistånd som lovats genom garantier inte kunnat ges. Socialnämnden har i sitt remissyttrande till Socialdepartementet ställt sig tvekan till ovanstående förslag i utredningen.

Hushållsnära tjänster

Riksdagsbeslutet om skattelättnader för hushållsnära tjänster har hittills inte haft stor effekt på efterfrågan av hemtjänstinsatser i kommunen. På riksnivå föreslås ett enklare system för skattereduktion för hushållsarbete. Det innebär bland annat att köparen får skattereduktionen direkt vid köpet av en tjänst genom att betala nettopriset till utföraren. Reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009. De privata kundvalsföretagen inom hemtjänsten kan, till skillnad från den kommunala hemtjänsten, utföra denna typ av tjänster

Ny lagstiftning om anhörigstöd

Socialdepartementet har lämnat ”förslag till ändring i socialtjänstlagen som syftar till att förtydliga att socialnämnden ska erbjuda stöd eller avlösning för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller stödjer en person som har funktionshinder.” Socialstyrelsen har fått i uppdrag att utarbeta vägledning. Ändringen i socialtjänstlagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Kommunen har sedan flera år statligt stöd för verksamheten, senast 480 tkr för år 2009.

Personlig assistans och LSS

LSS-kommittén har presenterat ett slutbetänkande som är ute på remiss till början av 2009. Antas förslagen innebär det stora konsekvenser för verksamhetsområdet, särskilt inom personlig assistans. Ny lagstiftning beräknas träda i kraft tidigast under 2010. Eventuellt införs en ny ersättningsmodell för personlig assistans under 2009. Budgetkonsekvenser kan inte beräknas ännu.

Inom personlig assistans har försäkringskassan börjat tillämpa striktare bedömningar när det gäller ersättning för dubbelbemanning, vilket befaras ge ökade kostnader för kommunen. De striktare bedömningarna tillämpas vid omprövningar och nya ärenden.

Kompetensutveckling

Kraven på personalens kompetens och därmed behoven av kompetensutveckling ökar kontinuerligt. Socialdepartementet har tillsatt en särskild utredare för att komma med förslag på en nationell strategi för kompetensförsörjning inom äldreomsorgen. Slutbetänkandet ska presenteras i december 2008. Utredningen ska bland annat omfatta baskompetens, yrkeskrav, yrkesbenämningar, karriärvägar och specialiseringar inom äldreomsorgen.

Inom omsorgen om funktionshindrade är det brist på baskompetens bland sökande till vakanta tjänster. Det finns ingen adekvat yrkesutbildning för området utan kommunerna måste kompetensutveckla anställd personal.

Inom individ- och familjeomsorgen finns behov av kompetensutveckling bland personalen för att kunna utveckla myndighetsutövningen och öppenvårdsinsatserna.

Regeringen har tillsatt medel för att förstärka kompetensen bland baspersonal som arbetar med personer som har psykiska funktionshinder. Förvaltningen har sökt 350 tkr av dessa medel för inventering av behovet av kompetensförstärkning.

Större krav på uppföljning

Tillsynsmyndigheter har ökat kraven på uppgifter som kommunerna ska lämna för nationella brukarundersökningar och jämförelser. Individbaserade statistikuppgifter måste lämnas i större utsträckning framledes, vilket medför ännu högre krav på dokumentation och administration. Sveriges kommuner och landsting samt Socialstyrelsen redovisar kommunvisa jämförelser på riksnivå om kvaliteten i verksamheten, främst inom äldreomsorgen. Ett led för tydligare uppföljning och kvalitetskontroll på rikspanet är överföringen av länsstyrelsernas tillsynsuppgifter till Socialstyrelsen. För att säkra och utveckla kvalitén har en tjänst som kvalitetsinspektör tillsatts i förvaltningen under 2008 med en fristående roll i förvaltningen.

Bättre information till medborgarna

Den webbaserade informationen har förbättrats betydligt under de senaste åren. Hemsidor ska få en helt ny utformning under 2009. En bättre anpassning behövs till olika gruppers behov och medievanor. Det gäller till exempel ungdomar med chattsidor, funktionshindrade med lättläst text och synskadade med möjlighet att kunna lyssna på informationen. Kommunikationen med medborgarna om kommunens tjänster förbättras genom den nya tekniken. Jämförelser sker på regional och nationell nivå om kvaliteten och tillgängligheten av information såväl på nätet som i skriftlig form.

Ny teknik

Trygghetslarmens funktion och säkerhet påverkas av den nya teknik som införts inom teleområdet. En ny upphandling av trygghetslarm pågår nu i kommunen med krav på att de tekniska problemen kan lösas. Den tekniska utvecklingen innebär även positiva nyheter genom hjälpmedel för exempelvis personer med olika funktionshinder. Det gör att vardagen kan underlättas och ökad livskvalitet uppnås.

Mål och åtaganden

Mål	Åtaganden för att uppfylla målet
Barn och unga ska ha goda uppväxtförhållanden och utslagning förhindras.	<p>Det förebyggande arbetet ökar genom uppsökande och snabba insatser för att stävja missbruk, skadegörelse och destruktivt beteende.</p> <p>Satsning på stöd till våldsutsatta kvinnor prioriteras, en samordnartjänst permanentas och fler stödinsatser erbjuds.</p> <p>En gemensam mottagningsfunktion införs för familjer med barn och unga i åldersgruppen 0 – 20 år för att säkerställa adekvata insatser.</p>
Vård och omsorg för utsatta familjer och vuxna ska erbjudas med god kvalitet och vara kostnadseffektiv.	<p>Fler boendialternativ tillskapas för personer med psykiska funktionshinder och beroende/missbruksproblematik.</p> <p>Utredningar gällande barn och unga sker enligt metoden BBIC (Barnens Behov I Centrum).</p> <p>Socialtjänsten medverkar aktivt i Barncentrum inom Nacka polisdistrikt så att barn och ungdomar som utsätts för allvarliga brott möter en samlad professionell kompetens i en barnvänlig miljö under utredningstiden.</p> <p>Det uppsökande arbetet bland tunga missbrukare utvecklas och en behandlingsgaranti utformas för dem som själva söker hjälp, vilket innebär snabb hjälp enligt vårdplan.</p>
Antalet invånare som behöver försörjningsstöd ska minskas. Särskild tyngdpunkt ska läggas för att minska ungdomars beroende av försörjningsstöd.	<p>Samverkan med Arbetscentrum intensifieras för arbetslösa personer i behov av försörjningsstöd. Sysselsättning och arbetspraktik ökar för målgruppen.</p> <p>Förutsättningarna prövas för att bilda ett lokalt samordningsförbund med finansiell samverkan kring rehabiliteringsinsatser mellan Tyresö, Haninge och Nynäshamns kommuner, försäkringskassan, arbetsförmedlingen och landstinget.</p>
Personer som bor på särskilda boenden och på boenden för funktionshindrade får en ökad livskvalitet i vardagen.	<p>De boende på äldreboenden i kommunal regi erbjuds utevistelse varje dag om de så önskar, i enlighet med den individuella planen.</p> <p>Ett Internet-café tillskapas, tillgången på persondatorer ökar och Internet-uppkopplingar på korttidsvården införs inom Björkbackens äldrecentrum.</p>

	<p>Fler öppna kulturaktiviteter erbjuds för de äldre i kommunen på Björkbackens äldrecentrum.</p> <p>Stöd erbjuds till minst en individuell fritidsaktivitet en gång i veckan för yngre funktionshindrade i särskilda boenden.</p>
Äldre samt personer med funktionshinder får ökat inflytande och större valfrihet.	<p>Äldre som är 80 år och behöver hemtjänst upp till 15 timmar i veckan kan vända sig direkt till hemtjänstens olika utförare utan att en utredning behöver ske hos biståndshandläggare.</p> <p>Möjligheterna ökar för fler att kunna få korttidsvård utomlands.</p>
Verka för att alternativa boendeformer utvecklas utifrån de äldres behov.	<p>Ett nytt trygghetsboende planeras i anslutning till Björkbackens Äldrecentrum.</p> <p>Sjukhemsavdelningen Kastanjen struktureras om för kvalificerad vård i livets slutskede.</p>
Stödet utökas till anhöriga som vårdar och stödjer sina närstående.	<p>Anhörigcentralen för äldre utvidgar sin verksamhet och omfattar även anhöriga till personer under 65 år.</p> <p>Gruppverksamhet för barn och ungdomar med föräldrar som har missbruksproblematik eller psykiska problem utökas och anhörigrupp startar för vuxna anhöriga till missbrukare.</p>

Kommungemensamma mål

Målområde	Kommungemensamt mål	Socialnämnden åtagande
Trygg kommun	Förebygga och minska effekterna vid olyckor och kriser	Säkerställa att de åtgärder som ska vidtas enligt särskild plan genomförs
Miljö, naturvård och hållbar utveckling	Tyresö kommun ska erbjuda en god miljö och rik natur	Vidta åtgärder för att minska pappersförbrukningen inom förvaltningen.
Brotts- och drogförebyggande arbete	Alla som vistas i Tyresö kommun ska känna sig trygga och säkra i kommunen under dygnets alla timmar. Första steget i detta arbete är att skjuta upp alkohol- och tobaksdebuten, minska berusningsdrickandet och sträva mot en narkotikafri kommun	I samverkan med polisen ge snabb reaktion på ungdomar som dricker alkohol. Erbjuda stöd till brottsutsatta ungdomar och unga vittnen.

Folkhälsoarbete	Tyresö kommun ska genom planering och åtgärder stödja individens egna möjligheter och förutsättningar att ta ansvar för sin egen hälsa.	Utbildning i mat- och rörelsevanor för personal inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade för att kunna ge adekvat stöd till brukarna.
Tillgänglighet	Alla invånare i Tyresö kommun ska kunna ta del av samhällets service och utbud på likvärdiga villkor.	Socialnämnden ansöker, i samverkan med andra kommuner och myndigheter, om EU-medel i syfte att öka möjligheten för unga funktionshindrade att få arbete/sysselsättning. I samarbete med kulturförvaltningen öka möjligheten till deltagande vid kulturarrangemang.
Integration	Tyresö kommun ska vara attraktiv kommun att bo i, en kommun där alla tillmäts lika värde och där olikheter betraktas som en resurs. Ett integrerat samhälle motverkar utanförskap, segregation, främlingsfientlighet och rasism.	Informationsmaterial översätts till två andra språk (finska och engelska) Översyn av utbudet av TV-kanaler på samtliga äldreboenden med hänsyn till dem som är utlandsfödda.

Budget

Belopp i tkr	Utfall 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009
Kostnader	559 004	583 889	592 474	603 841
Intäkter	116 947	110 321	114 006	111 241
Netto	442 057	473 568	478 468	492 600

Förvaltningens budgetram netto är 492,6 miljoner för 2009, vilket innebär en utökning med 19,0 miljoner jämfört med 2008. Ökningen är hänförlig till bland annat den demografiska utvecklingen där äldreomsorgen tillförs 4,4 miljoner för hemtjänst och särskilda boenden. Inom omsorg för funktionshindrade tillförs 6 mkr för viss utbyggnad som planerats. För barn och ungdom tillförs 1,0 miljoner. I budgetramen ingår medel för indexering och lönerörelse motsvarande 2 procent.

Inom Individ- och Familjeomsorgen ökar antalet anmälningar och därmed behovet av insatser för barn och ungdomar. En omorganisering av personal kommer att genomföras för att effektivisera mottagningsfunktionen.

Inom omsorgen om funktionshindrade beräknas en ökning av korttidsvistelse för barn samt för personlig assistans. Antalet platser på daglig verksamhet utökas också. Ett nytt gruppboende enligt LSS upphandlas för närvarande och beräknas starta under andra halvåret 2009.

Den privata hemtjänsten beräknas öka under året. För att anpassa den kommunala hemtjänsten till det nya kundvalssystemet pågår minskning av timanställd personal. Vidare pågår översyn av personalens schemaläggning för att uppnå optimal bemanning. Hemtjänsten har idag onödigt stora lokaler i förhållande till sina behov och söker ny lokal för att minska kostnaderna.

Utanför fastställd budget tillkommer tillfälliga kostnader för köp av korttidsplatser för äldre till följd av ombyggnaden av två sjukhemsavdelningar inom Björkbackens äldrecentrum, Syrenen och Kastanjen, som påbörjades den 1 september 2008. Ombyggnaden beräknas ta ett år.

Inom alla program anpassas verksamheten och utvecklas i enlighet med mål, nya behov och budget. Upphandlingar och konkurrensutsättning fortsätter. Ständiga verksamhetsförbättringar och god budgetkontroll är en förutsättning för att möta nästa års utmaningar.

Nettobelopp per program, tkr

Belopp i tkr	Utfall 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009
Förvaltningens totala nettokostnader	442 057	473 568	478 468	492 600
Förvaltnings-gemensamt	25 728	28 852	27 852	30 285
Individ- och Familjeomsorg	107 345	111 072	113 072	113 736
Äldreomsorg	169 862	182 575	184 475	189 340
Omsorg om funktionshindrade	139 122	151 069	153 069	159 239

Nyckeltal

Kvalitetsnyckeltal

Nedanstående kvalitetsnyckeltal följs upp årligen från och med utgången av år 2008.

Individ- och familjeomsorg	Antal myndighetsbeslut
	- varav antal avslag
	- antal avslag som ändrats efter överklagande
Äldreomsorg	Antal beslut om särskilt boende
	- varav antal avslag
	- antal avslag som ändrats efter överklagande
	-
	Antal övriga myndighetsbeslut
	- varav antal avslag
	- antal avslag som ändrats efter överklagande

Omsorg om funktionshindrade	Antal myndighetsbeslut LSS och SoL
	- varav antal avslag
	- antal avslag som ändrats efter överklagande

Uppföljning och utvärdering

- Uppfylldheten av mål, kvalitetsgarantier och åtaganden redovisas i samband med bokslutet. Åtagandena kommenteras i delårsrapporten.
- Inkomna synpunkter enligt klagomålshandlingen åtgärdas omgående enligt fastställda rutiner. En redovisning av inkomna synpunkter sker i samband med bokslutet.
- Revisorerna och tillsynsmyndigheterna (socialstyrelsen, länsstyrelsen, arbetsmiljöverket m fl) granskar kontinuerligt olika delar av verksamheten.
- Ekonomin följs upp genom nyckeltal, månadsrapporter, delårsrapport och bokslut.
- Inom hälso- och sjukvårdens område lämnas redovisning av inkomna anmälningar enligt Lex Maria samt ärenden som behandlats i patientnämnden. Avvikelseberättelserna beträffande fall och läkemedel redovisas i nämnd i samband med bokslutet.
- Anmälningar om misstanke om allvarliga missförhållanden i vården av äldre och yngre funktionshindrade (Lex Sarah) enligt SoL och LSS rapporteras till socialnämnden och sammanställs årligen till länsstyrelsen.
- Icke verkställda beslut, både enligt SoL och LSS, rapporteras var tredje månad till länsstyrelsen
- Brukarundersökningar, kvalitetsgranskningar, uppföljningar och intern kontroll sker under året. Varje avdelnings- och enhetschef är ansvarig att följa upp verksamheten inom sitt område. Större brukarundersökningar och utvärderingar ansvarar staben för.
- En kvalitetsinspektör har anställts med en fristående roll i staben för att säkra och utveckla kvalitén, samordna klagomålshandling etc.

Utöver ovanstående uppföljningar som löper över åren sker ett antal undersökningar inom olika verksamheter, vilket beskrivs under respektive programområde nedan.

Förvaltningsgemensamt

Organisation och personal

Budgetposten förvaltningsgemensamt innefattar socialnämnd, förvaltningschef, stab och vissa förvaltningsövergripande frågor som föreningsstöd och IT-kostnader.

Staben har ett samordnande uppdrag gentemot förvaltningschef och nämnd med särskilt ansvar för strategiska frågor, övergripande planering, kvalitetsutveckling och uppföljning/utvärdering. Gentemot avdelningarna har staben en stödjande och serviceinriktad funktion. Det övergripande ekonomiarbetet med budget, redovisning och bokslut sker i staben.

Staben består av utredare, ekonomer och assistenter, systemutvecklare, demenssjuksköterska och en kvalitetsinspektör. Det finns 13 personer i staben som leds av en stabschef. Förvaltningen leds av en förvaltningschef. Direkt under förvaltningschefen finns tre funktioner som är direkt underställda förvaltningschefen; medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), controller samt personligt ombud för personer med psykiska funktionshinder.

Budget

Belopp i tkr	Utfall 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009
Kostnader	27 474	28 852	29 652	30 512
Intäkter	1 746	0	1 800	227
Netto	25 728	28 852	27 852	30 285

Individ- och Familjeomsorg

Programområdet Individ- och Familjeomsorg består av sju enheter; Försörjningsstödsenheten, Familjeenheten, Familjevårdsenheten, Ungdomsenheten, Resursenheten, Missbruksenheten och Hästskon.

Syfte

Individ- och familjeomsorgen har till uppgift att arbeta med tidiga och förebyggande insatser, utreda, stödja och skydda enskilda och grupper som befinner sig i utsatta sociala situationer och som inte kan få hjälp på annat sätt.

Insatserna utformas utifrån gällande lagstiftning och politiska riktlinjer. Insatserna kan gälla råd, stöd och motivation, vård och behandling, ekonomiskt bistånd och rådgivning, familjerätt, adoptioner. Utredningar om faderskap samt familjerådgivning ingår också.

Organisation och personal

Individ- och familjeomsorgen består av sju enheter med var sin enhetschef. Antalet anställda är idag 112 personer, främst socialsekreterare.

Arbetet inom IFO har fokus på att skapa kunskapsbaserade insatser till gagn för verksamhetens målgrupp. Samverkans- och nätverksperspektivet ska genomsyra allt arbete och insatserna ska i första hand ges på hemmaplan inom verksamhetens egna öppenvårdalternativ samt genom intensifierat förebyggande arbete. Verksamheten bedrivs i egen regi med undantag för familjerådgivning som sker enligt kundvalsmodell från 2009 och boendet Källan som drivs av entreprenör. Institutionsvård har upphandlats. Familjehem och jourhem köps externt.

Socialjouren drivs gemensamt av Nacka och Tyresö kommuner.

Väsentligare verksamhetsförändringar

- Kundval införs inom familjerådgivningen under året.
- Missbruksenheten har ansökt och beviljats max 4,9 mkr i projektmedel från länsstyrelsen för att utveckla det uppsökande arbetet bland tunga missbrukare samt för att utforma en behandlingsgaranti för dem som själva ansöker om hjälp. Behandlingsgarantin innebär att få hjälp snabbt i form av en vårdplan inom 4-5 veckor.
- Fler boendeplatser tillskapas som alternativ till köpt plats för personer med så kallade dubbeldiagnoser på Hästskon. Verksamheten kan utvidgas i hemtjänstens nuvarande lokaler som ligger i anslutning till Hästskon. Hemtjänsten planerar byte till mindre lokaler.
- Antalet anmälningar och vårdkostnader för barn och ungdomar har ökat kraftigt första halvåret 2008. Fler ärenden anmäls och fler ungdomar nås i den uppsökande verksamheten. Till och med juni 2008 har 173 anmälningar inkommit till ungdomsenheten jämfört med 130 under första halvåret 2007. Ökningen till familjeenheten är 173 anmälningar jämfört med 111 under första halvåret 2007. Även den nystartade öppna verksamheten på resursenheten är efterfrågad, första halvåret har 81 familjer sökt stöd. 2009 års budget bygger på att antalet anmälningar minskar i förhållande till 2008.

- Barncentrum, tidigare kallad Barns rätt i Tyresö, utvecklas. Verksamheten kommer att utvecklas och bedrivs i en gemensam lokal i samverkan med Nacka och Värmdö och polismästardistriktet.
- Socialnämnden uppmuntrar socialt företagande och kan ge ekonomiskt stöd till nystartade verksamheter. Den aktuella inriktningen är aktiviteter och sysselsättning för personer med missbruksproblem.
- KomAn-projektet. Tyresö har hösten 2008, tillsammans med fem andra södertörnskommuner, landstinget, försäkringskassan och arbetsförmedlingen startat ett EU-projekt som kallas för KomAn-projektet. Syftet är att skapa vägar till reguljär arbetsmarknad för personer med olika typer av funktionshinder. Projektet beräknas kunna starta hösten 2009 och pågå under tre år.
- Samordningsförbundet. Haninge kommun bedriver sedan flera år en finansiell samverkan med landstinget, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Målgruppen är personer som är arbetslösa och har svag ställning på arbetsmarknaden. Syftet är att genom samverkan och rehabilitering få personerna i arbete. Haninge har inbjudit Tyresö och Nynäshamn att delta i samverkan. Förhandlingar kommer att påbörjas och samverkan kan etableras tidigast hösten 2009. Kommunstyrelseförvaltningen, utvecklingsförvaltningen och socialförvaltningen ingår från kommunens sida.
- Översyn av socialpsykiatri. Socialförvaltningen har i uppdrag under året att se över organisationen för socialpsykiatri, det vill säga insatser och verksamheten för personer med psykisk ohälsa. Nu finns ingen samlad organisation i frågan utan ansvaret är uppdelat på flera avdelningar.

Åtaganden

Utöver de åtaganden som finns under i avsnittet Förvaltningen totalt, tillkommer dessa två åtaganden inom individ- och familjeomsorgen.

- Tillgängligheten både per telefon och besvarande av E-post ska förbättras och servicegarantin ska uppfyllas.
- Alla barn och ungdomar ska i samband med placering i familjehem hälsoundersökas.

Budget

Belopp i tkr	Utfall 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009
Kostnader	118 260	122 801	128 072	125 538
Intäkter	10 915	11 729	15 000	11 802
Netto	107 345	111 072	113 072	113 736

Budgeten ökar med 2,6 milj mellan 2008 och 2009. Under 2008 ökade placeringskostnaderna inom barn- och ungdomsvården kraftigt. För 2009 beräknas placeringskostnaderna bli fortsatt höga men då många av de placerade barnen blivit 13 år minskar kostnaden för barn men ökar för ungdomar. Kostnaden för försörjningsstöd har gått ner de senaste åren men lågkonjunkturen samt ändrade regler hos försäkringskassan är oroande.

Nettokostnad, tkr

Nettokostnad, tkr	Bu 08	Bu 09	Förändring
Myndighetsutövning m	34 096	35 144	821
Försörjningsstöd	16 745	16 821	76
Familjerådgivning och socialjour	1 937	1 975	38
Externa placeringar 0-12 år	10 458	8 620	-1 838
Externa placeringar 13-20 år	14 315	17 725	3 410
Externa placeringar vuxna	4 996	5 001	5
Boende hemmaplan	7 536	7 733	197
Strukturerad öppenvård	6 718	6 803	85
Övrig öppenvård	14 270	13 914	-129
Summa	111 072	113 736	2 664

Nyckeltal

	Bok 2007	Bu 2008	Prog 2008	Bu 2009
Försörjningsstöd , brutto				
Bidragshushåll/månad	196	200	200	225
Kr/bidragsmånad	7 199	7 144	6 875	6 378
Barn				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar 0-12 år	1,5	1,5	2,4	1,5
Kr/dygn	3 072	2 153	2 626	2 694
Årskostnad/placering, tkr	1121	786	958	983
Familjehem				
Helårsplaceringar 0-12 år	34	34	29	21
Kr/dygn	735	696	737	848
Årskostnad/placering, tkr	268	254	269	309
Ungdom				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar	7,7	7,7	9,8	9,5
Kr/dygn	2 612	2 273	2 181	1 959
Årskostnad/placering, tkr	954	830	796	715
Familjehem				
Helårsplaceringar	33,0	33	34	41

Kr/dygn	634	582	709	632
Årskostnad/placering, tkr	231	213	259	231
Steget				
Helårsplaceringar	10	10	10,8	10
Kr/dag	1 583	1 760	1 473	1 774
Årskostnad/placering, tkr	380	423	353	426
Vuxna				
Institutionsvård/HVB				
Helårsplaceringar	9,8	10	8,4	10,0
Kr/dygn	1 046	1 199	1 598	1 198
Årskostnad/placering, tkr	382	438	583	437
Entreprenad				
Källan				
Helårsplaceringar	20	20	20	20
Kr/dygn	581	583	592	601
Årskostnad/placering, tkr	212	213	216	220
Egen regi				
Hästskon				
Helårsplaceringar	8,5	8	8,57	8
Kr/dygn	1 026	1 141	1 023	1 163
Årskostnad/placering, tkr	375	416	373	424

Uppföljning och utvärdering

Utöver de årligt återkommande uppföljningarna, vilka beskrivs ovan under avsnittet Förvaltningen totalt, sker följande undersökningar inom Individ- och Familjeomsorgen under de kommande åren.

- Under 2009 planeras en brukarundersökning enligt Kvalitetsbarometern inom individ- och familjeomsorgen för brukare som varit föremål för myndighetsutövning och har beslutade insatser.
- Tyresö är med i jämförelsenätverket Södertörn, vilket omfattar tio södertörnskommuner. Syftet är att jämföra kommuner ur flera kvalitetsaspekter.
- Tyresö är också ansluten till FoU Södertörn med sex andra södertörnskommuner kring forskning och utveckling. Syftet är att utveckla effektiva metoder för uppföljning och utvärdering.

Äldreomsorg

Programområdet Äldreomsorg består av avdelningarna Äldreomsorg-boende, Hemtjänst samt del av avdelningen Biståndsbedömning.

Syfte

Äldreomsorgens uppgift är att erbjuda insatser för personer fyllda 65 år så att de kan leva och bo självständigt och under trygga förhållanden. Insatserna ges, efter biståndsbedömning, till dem som själva inte kan tillgodose behovet. Insatserna består av olika former av hjälp och stöd såsom hemtjänst, avlösning, ledsagning, trygghetslarm, omvårdnadsbidrag, riksfärdtjänst, korttidsvård, dagvård, särskilda boendeformer, bostadsanpassningsbidrag och syn- och hörselinstruktör, korttidsvård/växelvård och dagvård. Äldreomsorgen svarar också för hälso- och sjukvård till och med sjuksköterskenivå, rehabilitering, munhälsovård och medicinsk fotvård inom äldreboenden, Insatserna ges utifrån givna lagar, främst socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, och utifrån politiska riktlinjer.

Organisation och personal

Äldreomsorgen består, utöver biståndsbedömningen, av främst särskilda boendeformer och hemtjänst. De särskilda boendeformerna som finns i kommunal drift är Björkbackens Äldrecentrum och Ängsgården. Trollängen och Krusmyntan drivs av Carema Omsorg AB. Hemtjänsten ger service- och omvårdnadsinsatser till äldre och funktionshindrade i ordinärt boende. Dels finns den kommunala hemtjänsten och dels fem privata företag som kommunen tecknat ramavtal med enligt kundvalsprincipen.

Under 2009 har följande hemtjänstföretag avtal med kommunen om hemtjänsten

- Attendo Care AB
- Hushållsnära tjänster AB
- Lindalens Allstad AB
- Real Omsorg i Stor Stad AB (ROSSAB), samt
- Vård- och Omsorgsteamet i Norden.

Kundvalet inom hemtjänsten innebär att cirka 20 % av de äldre har valt privat hemtjänst motsvarande 15 % av det totala antalet timmar. Den kommunala hemtjänsten kan komma att ytterligare minska sin andel av utförandet under kommande år med anledning av kundvalet.

Avdelningen Biståndsbedömning leds av en avdelningschef och består av 16 årsanställningar, varav sex handläggare för äldreomsorgen, med uppdrag att utreda och besluta om insatser för äldre. Här ingår även bostadsanpassning och syn- och hörselinstruktör på deltid. Färdtjänstutredningarna sker inom servicecenter sedan början på 2008.

Den kommunala verksamheten leds av två avdelningschefer; en för boenden och en för hemtjänsten. Inom avdelningen äldreboenden finns sex enhetschefer och inom hemtjänsten tre enhetschefer.

Inom den kommunala äldreomsorgen finns ca 266 årsanställningar, främst vårdbiträden, undersköterskor och sjuksköterskor. Därutöver finns vissa personer med tidsbegränsad anställning som arbetar vid sjukfrånvaro, semester och annan ledighet.

I oktober 2008 finns inom de kommunala äldreboenden 140 permanenta platser, 19 platser i korttidsvård och 18 dagvårdspplatser. Trollängen har 59 platser varav 50 permanenta och 9 platser för korttidsvård. Krusmyntan har nu 25 permanenta platser för Tyresö, men antalet platser ökas till 30 från januari 2009. Utöver detta finns seniorlägenheter som förmedlas via servicecenter. Hemtjänst ges till ca 465 personer.

Väsentligare verksamhetsförändringar

- För att förbättra boendestandarden på sjukhemsavdelningarna Syrenen och Kastanjen sker en ombyggnation av avdelningarna under året. De boende flyttar till Tyresögården och Viljans korttidsboende under ombyggnadstiden. Återflyttning beräknas till 1 september 2009. Efter ombyggnationen kommer platsantalet att minska med fyra platser på respektive boende.
- Sjukhemsavdelningen Kastanjen kommer efter ombyggnationen att vara en enhet för kvalificerad vård i livets slutskede.
- Kvalitetsförbättringar inom äldreomsorgen fortsätter vad gäller kost, kultur och socialt innehåll i vardagen där 1,9 mkr i statliga stimulansmedel erhållits.
- Primärvården har sagt upp samverkansavtalet om Träningsenheten (rehabilitering för äldre i eget boende) på Björkbacken. Minskad träning kan komma att innebära behov av ökade hemtjänstinsatser. Vidare kan vistelse på korttidsvård komma att förlängas i väntan på bedömning av bostadsanpassning.
- År 2005 startade servicehusomvandlingen och 21 nya platser i särskilt boende har tillskapats på Björkbacken. Åtta gavellägenheter återstår, två lägenheter per våningsplan. Flera av lägenheterna är nu lediga och två lägenheter per år kan efter ombyggnad omvandlas till 2-3 platser i det anslutande särskilda boendet. Ett underlag har tagits fram för eventuell omvandling av lägenheter i anslutning till ålderdomshemmet Nejlkan under 2009 eller 2010.
- Den treåriga utbildningssatsningen Kompetensstegen avslutas under 2008. Planeringen är att utbildningsformen fortsätter och utökas med ytterligare ett utbildningssteg i samarbete med den kommunala vuxenutbildningen och att utbildningskraven för anställning inom äldreomsorgen i Tyresö fastställs som riktmärke i avvaktan på nationella riktlinjer.
- Under året kommer förenklad handläggning av hemtjänst med större inflytande för brukaren genomföras för personer fyllda 80 år.
- Utbyggnad av restaurang Lyktan på Björkbacken planeras för att dels öka produktionskapaciteten och dels övergå till kylda matlådor. Ett underlag har tagits fram och ställningstagande till investeringskostnader beräknas tas under våren. Kosten inom äldreomsorgen har setts över och förslag om ändringar genomförs för förbättrad matkvalité inom både äldreboenden och hemtjänsten.

Åtaganden

Utöver de åtaganden som finns under i avsnittet Förvaltningen totalt, tillkommer dessa två åtaganden inom äldreomsorgen.

- Ett demensutvecklingsteam bildas med demenssjuksköterska, Silviasystrar med flera för att utveckla former och metoder i syfte att ytterligare höja kvaliteten inom demensvården.
- Varje boende får en munhälsobedömning av tandhygienist, dels i samband med inflyttning på särskilt boende, dels en gång per år. All omvårdnadspersonal får regelbundet utbildning i munhälsövård.

Budget

Belopp i tkr	Utfall 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009
Kostnader	203 208	209 575	219 750	219 695
Intäkter	33 346	27 000	35 275	30 355
Netto	169 862	182 575	184 475	189 340

Skillnaden mellan budget 2008 och 2009 beror på ökade kostnader till följd av den demografiska utvecklingen samt löne- och indexuppräknings. Tillkomsten av Krusmyntan med mera innebär en omslutningsförändring på 0,9 mkr.

Äldreomsorgens budget ökar med ca 6,8 mkr mellan 2008 och 2009. Bland annat tillförs medel på grund av demografin till hemtjänst och boendeplatser. Ökningen av externa köp av boenden och minskningen av äldreboende i egen regi beror huvudsakligen på nedläggningen av Tyresögården och att dessa medel omdisponeras till köp av platser på Krusmyntan.

Utanför budget tillkommer tillfälliga kostnader för köp av korttidsplatser för äldre till följd av ombyggnaden av två sjukhemsavdelningar inom Björkbackens äldrecentrum – Syrenen och Kastanjen -, som påbörjades den 1 september 2008.

Nettokostnad, tkr

Nettokostnad, tkr	Bu 08	Bu 09	Förändring
Myndighetsutövning mm	6 790	6 950	160
Boenden externa köp	26 925	41 310	14 385
Köp av daglig verksamhet	300	370	70
Äldreboende – egen regi	105 975	96 715	-9 260
Hemtjänst	42 585	43 995	1 410
Summa	182 575	189 340	6 765

Nyckeltal

Nyckeltal	Bok		Prognos	
	2007	Bu 2008	2008	Bu 2009
Äldreboende - köp				
Helårsplatser	71,9	77	92	105,6
Kostnad per plats/år tkr	548	575	575	581
Kostnad/dygn, kr brutto	1 501	1 576	1 576	1 592
Kostnad/dygn, kr netto	1 389	1 485	1 485	1 497
Kostnad per plats/år netto tkr	507	542	542	546

	Bok 2007	Bu 2008	Prognos 2008	Bu 2009
<i>Äldreboende egen regi</i>				
Helårsplatser	170	176	165	156
Kostnad per plats/år tkr	577	586	586	590
Kostnad/dygn, kr	1 581	1 605	1 605	1 616
Kostnad per plats/år exkl hyra tkr	534	545	545	558
Kostnad/dygn, kr exkl hyra	1 463	1 493	1 493	1 529
<i>Äldreomsorg</i>				
Antal helårshjälptagare				
hemtjänst, tot	354	360	398	420

Uppföljning och utvärdering

Utöver de årligt återkommande uppföljningarna, vilka beskrivs ovan under avsnittet Förvaltningen totalt, sker följande undersökningar inom äldreomsorgen under de kommande åren.

- Socialstyrelsen kommer från 2008 och årligen att genomföra en rikstäckande brukarundersökning inom både särskilda boenden och hemtjänst. Syftet är att kunna jämföra kvaliteten mellan kommunerna.
- SKL (Sveriges kommuner och landsting) publicerade under 2007 för första gången rapporten Öppna jämförelser, vilket är en jämförelse av äldreomsorgen i samtliga kommuner i landet. Nya rapporter publiceras årligen, nästa gång i november 2008. Denna undersökning ska omfatta även kvalitetsaspekter i högre grad.
- Kvalitetsbarometern, som gjordes av Blekinge FoU under 2007 avsåg brukare inom både hemtjänsten och särskilda boenden. Förbättringsåtgärder pågår under 2008. En ny likadan undersökning planeras ske om tre år.
- Tyresö är med i jämförelsenätverket Södertörn, vilket omfattar tio södertörnskommuner. Syftet är att jämföra kommuner ur flera kvalitetsaspekter såsom antalet personal som hemtjänsttagarna möter, insatser i hemtjänsten, avslag i länsrätten, läkartid i särskilda boenden med mera.
- För forskning och utveckling av verksamheten ingår äldreomsorgen i Nestor FoU-center, vilket är ett samarbete mellan ett antal södertörnskommuner och landstinget.

Omsorg om funktionshindrade

Programområdet består av avdelningen Verksamheter för personer med funktionshinder (tidigare Handikappomsorgen) samt delar av avdelningen Biståndsbedömning.

Syfte

Inom Omsorg om funktionshindrade ska man utreda och besluta om insatser för personer med funktionshinder. Utifrån besluten ska man utforma, utföra, följa upp och utveckla insatser för personer med funktionshinder - enligt Socialtjänstlagen (SoL) för personer 20-64 år och enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för personer 0-64 år. Verksamheten omfattar boende och boendestöd, daglig verksamhet, personlig assistans, avlösarservice, korttidsvistelse, korttidstillsyn, syn- och hörselinstruktör, bostadsanpassning, ledsagarservice och kontaktpersoner. Insatserna verkställs till största delen i kommunal regi.

Avdelningen Verksamheter för personer med funktionshinder ska också, tillsammans med landstinget, bedriva arbetslivsinriktad rehabilitering för personer med psykiska funktionshinder.

Organisation och personal

Omsorgen om funktionshindrade består av två avdelningar; Avdelningen Biståndsbedömning och avdelningen Verksamheter för personer med funktionshinder.

Avdelningen Biståndsbedömning leds av en avdelningschef och består av 16 årsanställningar, varav fem handläggare för funktionshindrade med uppdrag att utreda och besluta om insatser. Här ingår även bostadsanpassning och syn- och hörselinstruktör på deltid. Färdtjänstutredningarna sker inom servicecenter sedan början på 2008.

Inom avdelningen Verksamheter för personer med funktionshinder finns, under avdelningschefen, tolv enheter som leds av var sin enhetschef:

- fyra enheter för personlig assistans,
- fyra enheter för boenden,
- en enhet för daglig verksamhet
- en enhet för barn och ungdom
- en enhet för särskilt boende och boendestöd
- en enhet med arbetsverksamhet och arbetslivsinriktad rehabilitering.

De två senare avser personer med psykiska funktionshinder.

Inom Verksamheter för personer med funktionshinder arbetar ca 320 personer (267 årsarbetare). De största personalkategorierna är personliga assistenter och boendestödjare på bostadsenheter. Dessutom arbetar cirka 200 personer med specifika uppdrag, exempelvis anhörigassistenter, kontaktpersoner och ledsagare.

Utöver den kommunala verksamheten köps platser för vård och boende, daglig verksamhet och korttidsvistelse externt.

Inom verksamheten ges årligen insatser till ca 450 personer.

Kundvalet inom hemtjänst och ledsagning omfattar även yngre funktionshindrade. Cirka 39 procent av brukarna har valt privat hemtjänst motsvarande 34 procent av det totala antalet timmar.

Väsentligare verksamhetsförändringar

- Fler barn, men även vuxna, får neuropsykiatriska diagnoser vilket innebär ett behov av utökat utbud av insatser på hemmaplan av både boende, daglig verksamhet och korttidsvistelse. Från oktober 2005 till april 2008 har antalet platser för köp av korttidsvård för barn med autism/aspbergerdiagnos ökat från fem till 18 platser. Antalet vuxna med diagnoser autism eller aspberger har ökat med åtta nya personer från januari till augusti 2008, vilket lett till ökat antal köp av platser i daglig verksamhet. Verksamheten för korttidsboende och avlastning i Tyresö utökas som alternativ till att köpa platser.
- Ett nytt boende för personer med utvecklingsstörning upphandlas och startar i privat regi i Lindalen på Gränsvägen.
- Regeringen har avsatt 130 mkr för att förstärka kompetensen bland personal som arbetar med personer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning. Tyresö har ansökt om 350 tkr ur dessa medel.
- Regeringen har avsatt 2,7 miljarder under åren 2009-2011 för förstärkning inom verksamheter för personer med psykisk sjukdom. I satsningen ingår bland annat att öka kommunernas möjligheter att erbjuda en meningsfull sysselsättning och öka personalens kompetens.
- Södertörnskommuner och Stockholm har i samverkan ansökt om EU-medel för kompetensutveckling inom hela verksamheten omsorg om funktionshindrade. Projektet benämns CARPE.
- På stödboendeenheten har en korttidsplats för boende inrättats i en av lägenheterna till följd av den nya vårdform som trädde i kraft 1 september 2008. Den nya vårdformen ska ges till patienter som vårdats i slutna psykiatrisk tvångsvård på sjukhus enligt Lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT, eller Lagen om rättspsykiatrisk vård, LRV.
- Utbildningsatsning ska förbättra matkvaliteten med mer varierad och näringsriktig kost inom omsorgen om funktionshindrade.
- Daglig verksamhet utökas med fyra helårsplatser.
- Två platser i servicebostäder beräknas tillkomma på boende med särskild service, LSS.
- Tyresö deltar i projektet KomAn med flera andra södertörnskommuner. Projektet syftar till att bygga vägar för personer med funktionshinder att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden och öka andelen som har arbete. EU-medel har beviljats för bla inventering av målgruppen och ansökan om EU-medel till ett treårigt projekt kommer att inges.
- Kommunerna i länet har sagt upp gällande färdtjänstavgift med landstinget från 2009. Förhandlingar pågår under ledning av KSL. Kommunernas utgångspunkt är att färdtjänsten i sin helhet ska skötas av landstinget inklusive merparten av resor till daglig verksamhet och korttidsvård. Det är ännu oklart när ett nytt avtal kan komma och eventuella budgetkonsekvenser.
- Samordningsförbundet. Haninge kommun bedriver sedan flera år en finansiell samverkan med landstinget, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Målgruppen är personer som är arbetslösa och har svag ställning på arbetsmarknaden. Syftet är att genom samverkan och rehabilitering få personerna i arbete. Haninge har inbjudit Tyresö och Nynäshamn att delta i samverkan. Förhandlingar kommer att påbörjas och samverkan kan etableras tidigast hösten 2009. Kommunstyrelseförvaltningen, utvecklingsförvaltningen och socialförvaltningen ingår från kommunens sida.
- Socialförvaltningen har i uppdrag att under 2009 se över organisationen för socialpsykiatri, det vill säga insatser för personer med psykisk ohälsa. Nu finns ingen samlad organisation i frågan utan ansvaret är uppdelat på flera avdelningar

Åtaganden

Utöver de åtaganden som finns under i avsnittet Förvaltningen totalt, tillkommer dessa två åtaganden inom omsorgen om funktionshindrade.

- Gemensamma processer och rutiner utarbetas för att inventera, analysera och göra åtgärdsprogram när det gäller våld eller hot om våld.
- Kompetensutveckling erbjuds i enlighet med den inventering som gjordes i projekt Carpe.

Budget

Belopp i tkr	Utfall 2007	Budget 2008	Prognos 2008	Budget 2009
Kostnader	210 062	222 662	215 000	228 096
Intäkter	70 940	71 593	61 931	68 857
Netto	139 122	151 069	153 069	159 239

Budgeten ökar med ca 8 mkr mellan 2008 och 2009.

Antalet deltagare på daglig verksamhet beräknas öka under 2009 motsvarande 4,5 helårsplatser. Tyresö dagliga verksamhet (TYDA) ökar sin personal med tre tjänster för att kunna ta emot dessa. Fler personer med neuropsykiatriska diagnoser ökar behovet av LSS-insatser, främst korttidsvistelse och daglig verksamhet.

En ökning av personer som av försäkringskassan beviljas personlig assistans ger högre kostnader eftersom kommunen alltid står för de första 20 timmarna. 2009 ökar kostnaden per timme från 237 kr 2008 till 247 kr, en ökning med 4,2 procent.

Nettokostnad, tkr

Nettokostnad, tkr	Bu 08	Bu 09	Förändring
Myndighetsutövning, administration m m	8 267	8 582	315
Boenden externa köp	23 395	23 250	-145
Boenden egen regi	55 806	56 725	919
Personlig assistans	21 484	24 415	2 931
Daglig verksamhet/sysselsättning	23 197	26 005	2 808
Korttidsverksamhet	10 380	12 462	2 082
Övrigt stöd i ordinärt boende	8 540	7 800	-740
Summa	151 069	159 239	8 170

Nyckeltal

	Bok 2007	Bu 2008	Pro 2008	Bu 2009
Omsorg om funktionshindrade				
Boende				
LSS, egen regi				
Antal årsboende	69	74,0	73,4	76,0
Kr/dygn	1 699	1 749	1 732	1 754
Kr/dygn exkl hyra	1 599	1 658	1 635	1 661
Årskostnad/placering, tkr	620	638	632	640
Årskostnad/placering, tkr exkl hyra	584	605	597	606
Personlig assistans				
Antal helårspersoner	41	40	38	40
Antal timmar	244 236	230 000	225 000	237 000
Kr/timme	249	246	246	255
Försäkringskassans ersättning	231	237	237	250
Daglig verksamhet				
TYDA				
Antal helårsdeltagare	59,5	69	66	72
Årskostnad/deltagare, tkr	196	183	186	197
Avlastning/Granängen				
Antal helårspersoner	3,2	3,2	3,0	3,2
Kr/dygn	3 454	3 779	3 798	3 788
Årskostnad/deltagare, tkr	1 261	1 379	1 386	1 383
Omsorg för psykiskt funktionshindrade				
Boende				
Antal årsboende	16,6	18,5	16,7	19,0
Kr/dygn	660	645	667	629
Årskostnad/placering, tkr	241	236	244	230
Stöd i ordinärt boende				
Personer med klientombud				
Antal helårspersoner	66	65	68	65
Årskostnad/person, tkr	47	49	52	50
Bryggan				
Antal helårsdeltagare	75	60	74	60
Årskostnad/deltagare, tkr	36	49	36	48

Personer med Rehabombud				
Antal helårspersoner	60	60	61	60
Årskostnad/person, tkr	21	22	19	21

Nyckeltal köpta platser

	Bok 2007	Bu2008	Pro 2008	Bu 2009
Boende				
Externt boende				
Antal årsboende	22	18,5	18,1	22,5
Kr/dygn	2465	3 065	2,937	2 514
Årskostnad/placering, tkr	900	1 119	1 072	918
LASS, 20 första timmarna				
Antal helårspersoner	62	61	67	71
Antal timmar	64 728	63 684	69 948	74 124
Kr/timme	228	237	237	247
Daglig verksamhet				
Extern verksamhet				
Antal helårsdeltagare	25,2	27	26,7	28,5
Årskostnad/deltagare, tkr	289	262	296	277
Kontaktperson				
Antal helårspersoner	59	60	60	60
Totalt, tkr	933	1 000	1 400	1 500
Korttidsboende				
Extern verksamhet				
Antal helårspersoner	2,2	1,3	2,5	2,5
Kr/dygn	3 342	3 646	3,836	4,055
Årskostnad/deltagare, tkr	1 220	1 331	1 400	1480
Omsorg för psykiskt funktionshindrade				
Externt boende				
Antal årsboende	6,4	6	5,8	6
Årskostnad/placering, tkr	378	450	414	433

Uppföljning och utvärdering

Utöver de årligt återkommande uppföljningarna, vilka beskrivs ovan under avsnittet Förvaltningen totalt, sker följande undersökningar inom omsorgen om funktionshindrade under de kommande åren.

- Brukarrevisionen inom Rehabcenter och Stödenheten för psykiskt funktionshindrade pågår och beräknas redovisas 2009.
- En undersökning enligt Kvalitetsbarometern, som tidigare omfattat äldreomsorgen, planeras att genomföras inom boenden och daglig verksamhet under 2010.
- Tyresö är med i jämförelsenätverket Södertörn, vilket omfattar tio södertörnskommuner. Syftet är att jämföra kommuner ur flera kvalitetsaspekter, bland annat utrednings- och verkställighetstid, kostnad per ärende samt beslut som överklagats i länsrätten.
- Omsorgen om funktionshindrade är ansluten till FoU Södertörn med sex andra södertörnskommuner kring forskning och utveckling.

Kvalitetsgarantier 2009

1. Hemtjänst

När du söker hemtjänst

Vi är tillgängliga

När du ansöker om hemtjänst får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på biståndsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka

Alla biståndshandläggare som gör hembesök hos dig bär synlig identitetsbricka.

Valfrihet

När du har beviljats hemtjänst kan du välja mellan sex olika utförare. Du kan välja om insatsen ska utföras av kommunen eller av ett enskilt företag som kommunen har avtal med. Är du inte nöjd efter ditt val, har du möjlighet att byta utförare inom 14 dagar.

När du får hemtjänst

Snabba insatser

När du har beviljats hjälp med mat eller personlig omvårdnad kommer den att ges inom två dygn, eller tidigare om så behövs.

Kontaktperson

Du får en egen kontaktperson inom hemtjänsten senast 14 dagar efter det att hjälpinsatsen startat. Är du inte nöjd har du rätt att byta kontaktperson.

Individuell planering

Vi tar reda på hur och när du vill att insatsen ska utföras för att tillgodose dina behov och önskemål. Vi gör därför en individuell planering tillsammans med dig.

Vi håller tider

Vi håller de överenskomna tiderna och meddelar dig om vi blir mer än en halvtimme försenade. Om hjälpen av något skäl måste utebli helt, meddelar vi dig detta senast klockan 9.00 samma dag.

Vi meddelar vem som kommer

Om någon annan än vår ordinarie personal kommer till dig, lovar vi meddela detta till dig i förväg.

Vi bär synlig identitetsbricka

All personal som kommer till dig bär synlig identitetsbricka eller har med sig tjänsteintyg och legitimation.

Vi ringer på dörren och hanterar nycklar på säkert sätt

Vi ringer eller knackar alltid på dörren när vi kommer. Vi har säkra rutiner för hantering av nycklar.

God tillgänglighet

Du kan nå oss på telefon både dagtid och kvällstid.

Trygghetslarmet besvaras snabbt

När du larmar oss, besvaras larmet inom 3 minuter och åtgärdas inom 30 minuter.

2. Äldreboende

När du söker äldreboende**Vi är tillgängliga**

När du ansöker om äldreboende får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på Biståndsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka

Alla biståndshandläggare som gör hembesök hos dig bär synlig identitetsbricka.

Valfrihet

När du har beviljats äldreboende får du välja mellan de äldreboenden som finns i kommunen så att boendet passar dina önskemål och behov. Innan du gör ditt val kan du, och dina anhöriga om du så vill, besöka alla äldreboenden i kommunen och få både muntlig och skriftlig information.

Äldreboende**Kontaktperson**

Du får en kontaktperson på äldreboendet när du flyttar in. Är du inte nöjd har du rätt att byta kontaktperson.

Inflytande och delaktighet

Vården och omsorgen planeras regelbundet tillsammans med dig, utifrån dina individuella behov och önskemål.

Mat

Vi serverar tre mål lagad mat varje dag samt mellanmål och nattmål om du så önskar. Maten är näringsriktig och varierad.

Aktiviteter

Vi erbjuder dig att dagligen delta i olika aktiviteter eller utevistelse som utformas efter en individuell plan.

Larm

Om du ringer på larmet besvaras larmet inom tre minuter. Personalen kommer till dig så snart som möjligt, och omedelbart om situationen är akut.

Tillgänglig sjuksköterska

Sjuksköterska finns tillgänglig dygnet runt.

3. Individ- och familjeomsorg

Vi är tillgängliga

Du behöver bara ringa ett samtal till individ- och familjeomsorgen för att komma i kontakt med en person som kan hjälpa dig.

Om du söker försörjningsstöd

När du har lämnat en komplett ansökan om försörjningsstöd får du ett skriftligt beslut skickat till dig senast inom sju arbetsdagar.

Stöd till barn och ungdom

Om du ansöker om hjälp och stöd erbjuds du tid för personligt besök snarast möjligt, senast inom två veckor.

En anmälan om att barn eller ungdomar misstänks fara illa tas emot omgående och en första bedömning om ärendet är akut görs samma dag.

Familjehemsvård

Socialekreterarna besöker alla barn och ungdomar som bor i familjehem minst två gånger per år och pratar med barnen utan att familjehemsföräldrarna är närvarande.

Placeringen i familjehemmet följs upp minst två gånger per år. Barnen och deras vårdnadshavare får stöd vid umgänge.

Familjehemmen får kontinuerlig handledning och stöd. Socialekreteraren besöker familjehemmet minst två gånger per år.

Familjerätt

Barn i skilsmässofamiljer erbjuds att delta i gruppverksamhet.

Stöd till personer med missbruksproblem

Alla nya besökare får en besökstid snarast möjligt, och senast inom två veckor.

Om du vill kan vi erbjuda dig fem besök där du kan vara anonym.

4. Omsorg om personer med funktionshinder

Vi är tillgängliga

När du ansöker om boende, daglig verksamhet, korttidsverksamhet, personlig assistans eller någon annan insats får du en personlig handläggare. Om du inte är nöjd har du rätt att byta handläggare. En handläggare på biståndsavdelningen kan alltid nås under kontorstid om du har akuta frågor.

Vi bär synlig identitetsbricka

Alla biståndshandläggare som gör hembesök hos dig bär **en** synlig identitetsbricka.

Planering

När insatsen börjar görs en genomförandeplan tillsammans med dig inom en månad. Vi följer upp planen efter tre månader och sedan minst en gång om året.

Boendeverksamhet**Information om boende**

Varje år får du information om vilka boenden som finns i kommunen, och vilka nya bostäder som planeras. Du får också informationen vid andra tillfällen om du behöver det.

Stödperson på boendet

Du får en stödperson på boendet redan innan du flyttar in.

Arbete, daglig verksamhet, studier

Du erbjuds stöd för att komma i arbete, sysselsättning, daglig verksamhet eller börja studera.

5. Bostadsanpassning

När du söker bostadsanpassningsbidrag**Vi är tillgängliga**

När du söker bostadsanpassningsbidrag får du en handläggare som startar en utredning inom två veckor.

Vi bär synlig identitetsbricka

Bostadshandläggaren som gör hembesök hos dig bär en synlig identitetsbricka.

Uppföljning

När du fått din bostad anpassad gör vi alltid en uppföljning för att se att allt fungerar som det ska. Du som har en hiss med serviceavtal installerad hos dig får dessutom en uppföljning en gång per år.

KELP 2010-2011

Kommunalekonomisk långtidsplan

Den generella löne- och prisuppräknings för socialnämnden uppgår till 2 % för både 2010 och 2011. Utöver det tillkommer enligt nedan.

År 2010

Äldreomsorgen

- Enligt demografin beräknas antalet hemtjänststimmar öka, kostnad 1,9 mkr.
- Utbyggnad av äldreboendeplatser enligt plan, 2,6 mkr.

Totalt äldreomsorgen: 4,5 mkr

Omsorg om funktionshindrade

- Helårseffekt för Gränsvägen, sex boende på entreprenad, 3,3 mkr.
- Platser i daglig verksamhet beräknas öka både i egen regi och med externa köp av platser. Totalt beräknas 21 ungdomar avsluta sin skolgång under 2009-2012. Dessa ska erbjudas plats i daglig verksamhet om arbete på den ordinarie marknaden inte kan fås. Beräknad kostnad 2,0 mkr.
- Insatsen personlig assistans beräknas öka med minst en person varje år till kostnad av 0,5 mkr per år. Försäkringskassan fattar beslutet men kommunen betalar de första 20 timmarna.

Totalt omsorg om funktionshindrade: 5,8 mkr

År 2011

Äldreomsorgen

- Enligt demografin beräknas antalet hemtjänststimmar öka, kostnad 1,9 mkr.
- Utbyggnad av äldreboendeplatser enligt plan, 2,6 mkr.

Totalt äldreomsorgen: 4,5 mkr

Omsorg om funktionshindrade

- En utökning av två boendeplatser i egen regi till en kostnad av 0,6 mkr vilket avser personalkostnader.
- Behov av utökning av köpta platser i boende för vuxna till en kostnad av 1,2 mkr.
- Platser i daglig verksamhet beräknas öka både i egen regi och med externa köp av platser. Totalt beräknas 21 ungdomar avsluta sin skolgång under 2009-2012. Dessa ska erbjudas plats i daglig verksamhet om arbete på den ordinarie marknaden inte kan fås. Beräknad kostnad 2,1 mkr.
- Insatsen personlig assistans beräknas öka med minst en person varje år till kostnad av 0,5 mkr per år.

Totalt omsorg om funktionshindrade: 4,4 mkr